

Valachová: Špatné střední školy zavřeme

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ FINIŠUJE S ANALÝZOU STŘEDNÍCH ŠKOL. POKUD NĚJAKOU DOSTUDUJE MÁLO LIDÍ A INSPEKCE PROKÁŽE POCHYBENÍ, MŮŽE TAKOVÁ ŠKOLA SKONČIT.

“

Jeden starosta mi říkal, že je u nich střední škola, kde se k maturitě dostal jediný student. Taková škola nemůže mít v našem systému místo.

Kateřina Valachová
ministryně školství

Nad kariéřním řádem ve školství
Ministryně školství Kateřina Valachová z ČSSD se zúčastnila debaty o kariéřním řádu a změně financování škol v rámci Fóra HN. V pražském Buddha Baru debatovala s ekonomem a expertem na vzdělávání Danielem Münichem. Na snímku vlevo se hlavní řečníci připravují na diskusi, další jsou z jejího průběhu.

Foto: Vojtěch Resler

Markéta Hronová
marketa.hronova@economia.cz

Na středních školách v Česku je o třetinu míst víc než mladých lidí, kteří by na nich mohli potenciálně studovat. Jejich kvalitu přitom nikdo nekontroluje. „Jeden starosta mi říkal, že je u nich střední škola, kde se k maturitě dostal jediný student. Taková škola nemůže mít v našem systému místo. I když je to nepopulární, je třeba si přiznat, že financujeme i nekvalitní školy,“ uvedla ministryně školství Kateřina Valachová (ČSSD) na Fóru HN při debatě o změnách financování regionálního školství.

Ministerstvo školství v současné době dokončuje přehled sítě středních škol, který má přinést informace o tom, jaké máme střední školy, jejich naplněnost a kapacitu jednotlivých oborů i uplatnitelnost absolventů na trhu práce. „Na můj příkaz tam přidávám také informace o počtu studentů přistupujících k maturitě či učňovské zkoušce a jejich úspěšnost. Tato data si pak důkladně analyzujeme, abychom si mohli říct, co z toho plyne,“ řekla Valachová. Ministryně je však odhodlaná i k nepopulárním krokům, jako je rušení škol.

Zřizovateli středních škol jsou kraje, kterým ministerstvo školství nemůže nařídít, aby nějakou školu zrušily. V budoucnu by to ale jít mohlo. „Pokud se ukáže, že

v některé škole je hodně neúspěšných studentů, pošleme tam školní inspekci. Nízkou kvalitu školy prodebatujeme s vedením kraje, a pokud šetření inspekce potvrdí pochybení, měli bychom ve spolupráci s krajem školu zavřít,“ uvedla Valachová. V budoucnu by chtěla, aby mělo ministerstvo školství nad školami fungujícími v Česku větší kontrolu.

V současnosti má ministryně školství v tomto směru pouze malé pravomoci. „Decentralizace našeho vzdělávacího systému je obrovská. Ministryně může jen úspěšně prosadit zákon, vše ostatní závisí na jednotlivých školách. Takové systémy podle mezinárodních výzkumů fungují skvěle, ale jen pokud mají dobře vybudované hodnocení, což Česko nemá,“ reagoval na plány ministryně druhý diskutující, ekonom z institutu CERGE-EI zabývající se vzděláváním Daniel Münich. Potom se podle něj stává, že se nešíří dobré věci a nikdo není schopen zabránit tomu, aby se ty špatné už nedělaly.

„Vím, že hodnocení nefunguje. Ráda bych, aby i na středních školách fungovalo vnitřní hodnocení, podobně jako se to zavedlo na školách vysokých,“ řekla ministryně.

Motivace učitelů
Valachová se chce v následujícím roce soustředit především na tři věci: navýšit rozpočet ministerstva školství, změnit financování škol tak, aby bylo spravedlivější,

ZMĚNY VE ŠKOLSTVÍ

Nové financování škol

Sněmovna v prvním čtení schválila změnu přerozdělování peněz mezi mateřskými, základními a středními školami. Dnes dostávají peníze podle počtu žáků. Systém „čím víc žáků, tím více peněz“ ale nutí ředitele středních škol přijímat i uchazeče, kteří na studium nemají. Nové školy mají dostávat peníze podle počtu odučených hodin, počet žáků ve třídě už nebude hrát takovou roli.

Kariéřní řád

Učitelé již nebudou dostávat peníze podle počtu odučených let, ale podle toho, jak úspěšní ve své profesi budou. Počítá s tím kariéřní řád, který je ve sněmovně ve druhém čtení. Pedagogy rozděluje na tři stupně: začínající učitel, učitel-profesionál a vynikající učitel. Postup do vyššího stupně bude muset učitel obhájit před komisí. Začínajícím učitelům budou pomáhat ti vynikající, kteří za to dostanou příplatek. Některé ze změn mají naběhnout už příští rok.

a v souvislosti s náběhem kariéřního řádu motivovat mladé učitele, aby šli pracovat do škol a vydrželi tam. „Bez těchto tří věcí se nikam nepohneme, i když to bude náročné, protože přichází hodně změn najednou,“ uvádí ministryně.

Kariéřní řád pro učitele měla mít Česká republika podle Münicha už dávno. Pokud návrh zákona schválí parlament, učitelé by do nového systému měli postupně vstupovat již od září 2017.

Absolventi pedagogických fakult budou mít dvouleté adaptační období, kdy jim ve škole bude pomáhat zkušený kolega, který za to dostane příplatek tři tisíce korun. Po dvou letech by měl začínající učitel prokázat, že už může samostatně učit, a postoupit do druhého kariéřního stupně. Plat by mu měl stoupnout celkově o dva tisíce korun, po dalších sedmi letech praxe si bude moci požádat o postup do třetího kariéřního stupně, aby si polepsil o pět tisíc korun. Poprvé to však půjde až v roce 2021. Zatím není ani jasné, co bude muset pedagog splňovat, aby do třetího stupně mohl vstoupit.

Kateřina Valachová doufá, že tak naláká ambiciózní mladé lidi a udrží kvalitu stávajících učitelů. Ti ale návrh kariéřního řádu přijali s obavou, aby nebyl jen formální a nepřinesl další papírování.

„Ministerstvo musí pohlídat, aby se to nestalo a kariéřní řád byl

skutečně motivační a odměňoval aktivní učitele,“ varoval Münich.

Chybí výzkum

Návrh nového způsobu financování škol je mnohem složitější než současná metoda, kdy ministerstvo posílá školám peníze podle toho, kolik mají žáků. Vede to ovšem k přeplněným třídám a na středních školách k nabírání uchazečů, kteří na studium nemají.

Nové by školy měly dostávat peníze podle složitějšího výpočtu, v němž by mělo hrát větší roli to, kolik učitelů odučí hodinu. Ideální počet dětí ve třídě bude 17, ředitelé by tak měli mít možnost vytvářet třídy s menším počtem žáků.

Ředitelé se však obávají, jak bude systém fungovat v praxi. „Systém není vyzkoušený. Ministerstvo se mělo domyslet třeba s jedním krajem, kde by se novinka vyzkoušela,“ namítá Münich.

Podle ministryně ale stačí, že jsou součástí návrhu detailní propočty, jaký dopad bude mít takový způsob financování na různé typy škol. „Nechceme rušit malé školy, naopak. Chci, aby aspoň malé školy s prvním stupněm v obcích zůstaly. Obce jsou živé, jen když mají školu,“ slibuje Valachová. Podle Münicha však propočty nestačí.

Upozornil i na to, že Česko téměř nevyužívá pedagogický výzkum a veškeré plány ve vzdělávání staví jen na „dojmoch“, změny nemá nijak podložené. Málo také využívá třeba data ze státních maturit.

inzerce

**Partneři Fóra
Hospodářských novin**

s Kateřinou Valachovou
a Danielem Münichem

SKUPINA ČZ

Skupina ÚJV

SP

VŠE

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY